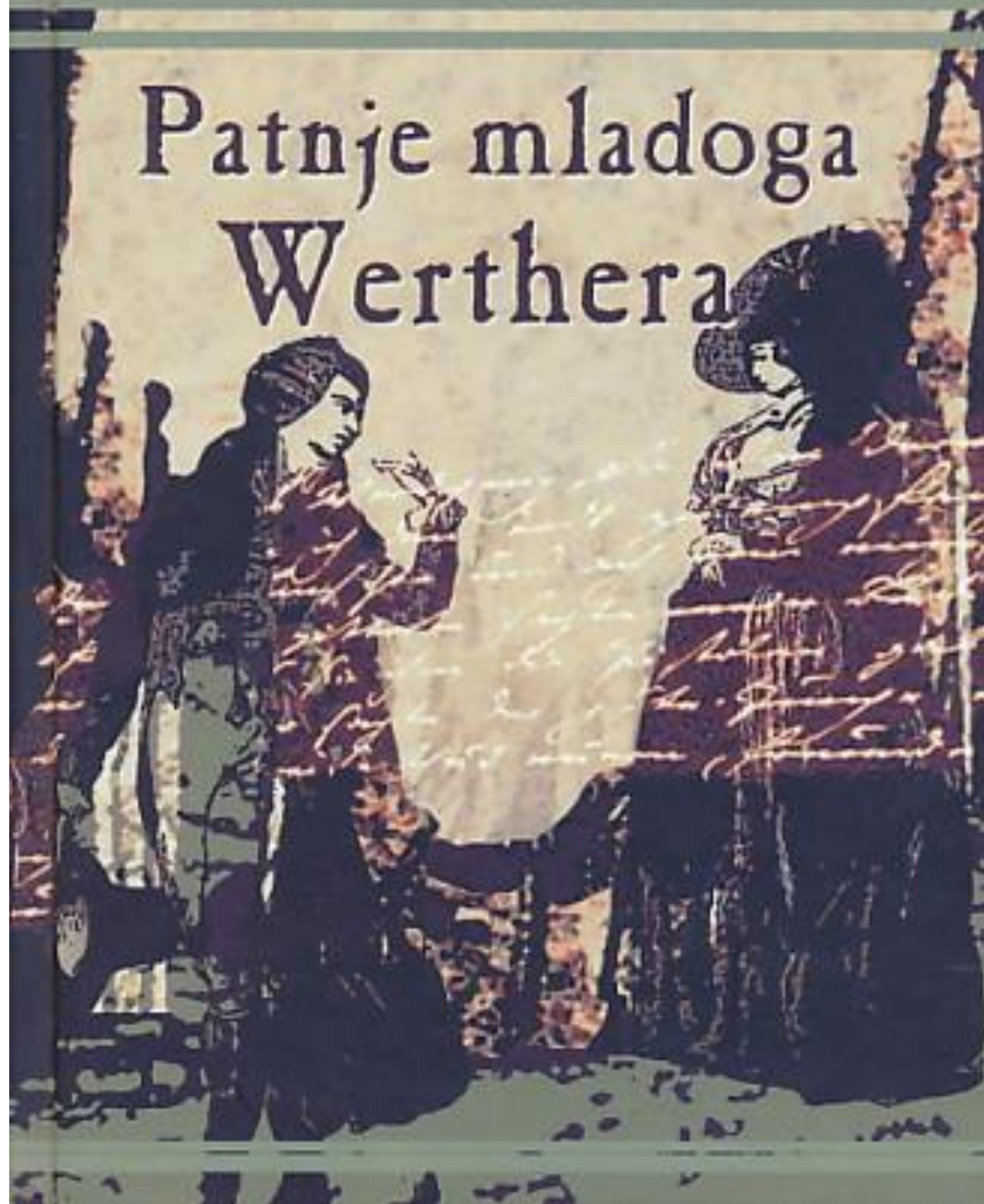

Johann Wolfgang Goethe

Patnje mladoga Werthera

Patnje mladoga Werthera

Johann Wolfgang von Goethe

Vrsta djela: Roman u pismima.

Mjesto radnje: Njemačka (Wahlheim i okolica).

Vrijeme radnje: 18. stoljeće

Pouka djela: Prejaki osjećaji i nemogućnost prihvatanja stvarnosti mogu čovjeka odvesti u veliku patnju. Važno je tražiti pomoć i pronaći način da se nastavi živjeti unatoč razočaranjima.

PRVA KNJIGA

4. svibnja 1771.

Dragi prijatelju,

Sretan sam što sam otišao od kuće. Teško mi je bilo rastati se od tebe, ali osjećam da mi je ova promjena bila potrebna.

Često razmišljam o Leonori. Žao mi je što pati. Pitam se jesam li i ja djelomično kriv. Nisam želio da se zaljubi u mene, ali možda sam svojim ponašanjem dao lažnu nadu. Zbog toga osjećam grižnju savjesti.

Odlučio sam da više neću stalno razmišljati o prošlim problemima. Želim živjeti u sadašnjosti i uživati u onome što imam. Prošlost ne mogu promijeniti.

Molim te reci mojoj majci da ću obaviti posao koji mi je povjerila. Razgovarao sam s našom tetkom. Ona nije onakva kakvom su je drugi opisivali. Ljubazna je i spremna riješiti nesporazum oko nasljedstva. Vjerujem da će se sve dobro završiti.

Ovdje mi je jako lijepo. Priroda je prekrasna i mirna. Samoća mi pomaže da se osjećam bolje. Svuda oko mene cvjetaju stabla i cvijeće. Volim šetati i promatrati prirodu.

Grad nije posebno lijep, ali okolica je divna. Posebno mi se sviđa vrt koji je napravio pokojni grof. Vrt izgleda prirodno i mirno. U njemu se osjećam ugodno. Vrtlar je ljubazan prema meni i često dolazim tamo.

10. svibnja

Osjećam veliki mir i sreću. Priroda me ispunjava radošću.

Volim biti sam. Satima ležim u travi kraj potoka. Gledam drveće, cvijeće, travu, kukce i sve što živi oko mene. Tada osjećam koliko je priroda velika i lijepa.

Ponekad poželim nacrtati sve što vidim. Međutim, ljepota prirode toliko je velika da osjećam kako je ne mogu dovoljno dobro prikazati ni riječima ni crtežom.

12. svibnja

Blizu grada nalazi se jedan stari zdenac. To mi je postalo jedno od najdražih mjesta.

Do njega vodi mnogo stepenica, a na dnu izvire hladna i bistra voda. Oko zdenca rastu velika stabla koja daju ugodnu sjenu. Ondje je uvijek mirno.

Svaki dan sjedim kraj zdenca barem jedan sat.

Tamo često dolaze djevojke po vodu. Dok ih promatram, razmišljam kako su i ljudi u prošlosti dolazili na izvore, upoznavali se i zaljublivali. To mjesto u meni budi lijepe osjećaje.

13. svibnja

Pitao si me da ti pošaljem moje knjige.

Nemoj mi ih slati.

Ovdje mi nisu potrebne. Ne želim da mi knjige određuju kako ću osjećati ili razmišljati. Dovoljno osjećaja već nosim u sebi.

Sada najviše čitam Homera. Njegove priče me smiruju.

Moje se raspoloženje često brzo mijenja. Neka sam sretan, a nekad tužan. Zato svoje srce doživljavam kao malo bolesno dijete kojemu treba puno pažnje.

15. svibnja

Ljudi u gradu već me poznaju. Posebno me vole djeca.

Kad sam tek došao, neka su se djeca bojala da im se rugam. Kasnije su shvatila da sam prijateljski raspoložen i počela su mi vjerovati.

Primjećujem da se mnogi bogati ljudi drže podalje od siromašnih. Misle da su bolji od njih. Meni se takvo ponašanje ne sviđa. Smatram da svi ljudi zaslužuju poštovanje.

Jednoga dana došao sam na zdenac. Ondje je bila mlada djevojka koja nije mogla sama podignuti težak vrč s vodom. Ponudio sam joj pomoć. Isprva joj je bilo neugodno, ali je na kraju pristala. Podigao sam joj vrč na glavu, a ona mi se zahvalila i otišla.

17. svibnja

Upoznao sam mnogo ljudi, ali još nisam pronašao pravoga prijatelja.

Ljudi su svugdje slični. Većinu vremena rade kako bi mogli živjeti. Kada imaju slobodno vrijeme, često ne znaju što bi sa sobom.

Ponekad ipak uživam u druženju. Volim razgovarati, šetati i plesati s ljudima.

Često se sjetim svoje prijateljice iz mladosti koja je umrla. Bila je dobra, pametna i plemenita osoba. Uz nju sam mogao biti potpuno svoj. Nikada je neću zaboraviti.

Upoznao sam i mladog čovjeka koji se voli hvaliti svojim znanjem. Mnogo govori o knjigama i učenju. Osim njega upoznao sam i suca koji je vrlo pošten čovjek. Ima devetero djece i pozvao me da ga posjetim.

22. svibnja

Ponekad mi se čini da je cijeli život poput sna.

Ljudi misle da mnogo znaju, ali zapravo malo toga razumiju. Veći dio života provode pokušavajući zadovoljiti svoje potrebe.

Djeca često ne znaju zašto nešto žele. Mislim da su i odrasli vrlo slični djeci. Ni oni često ne znaju kamo idu ni što stvarno žele.

Ipak, ima ljudi koji znaju biti sretni u malim stvarima. Oni jednostavno žive iz dana u dan i raduju se onome što imaju.

Vjerujem da čovjek treba pronaći mir u sebi. Tada može biti sretan čak i kada život nije lagan.

26. svibnja 1771.

Pronašao sam mjesto koje mi je postalo jako drago. Zove se Wahlheim. Nalazi se oko jedan sat hoda od grada.

Selo je malo i mirno. Na trgu ispred crkve rastu dvije velike lipe koje daju hlad. Tamo se nalazi gostionica u kojoj često pijem kavu i čitam Homera.

Jednoga dana došao sam tamo i vidio malo dijete koje je čuvalo još manje dijete. Taj prizor bio mi je toliko lijep da sam odmah sjeo i nacrtao ih. Crtao sam ih onako kako sam ih vidio, bez uljepšavanja.

Tada sam ponovno shvatio da je priroda najbolji učitelj svakom umjetniku. Ne treba izmišljati ono što već postoji. Priroda je dovoljna sama po sebi.

Isto vrijedi i za ljubav. Kada čovjek iskreno voli, ne razmišlja o pravilima. On jednostavno slijedi svoje srce. Pravila mogu pomoći u svakodnevnom životu, ali previše pravila može uništiti prave osjećaje i umjetnost.

27. svibnja

Jučer sam ti zaboravio ispričati što se dogodilo s djecom koju sam nacrtao.

Dok sam sjedio, došla je njihova majka. Nosila je košaru s kruhom i drugim namirnicama. Bila je mlada i ljubazna žena.

Rekla mi je da je starijem sinu dala zadatak da čuva mlađega dok je ona otišla u grad kupiti hranu. Zahvalila je dječaku što je dobro pazio na brata.

Razgovarali smo. Ispričala mi je da joj je muž otišao u Švicarsku riješiti pitanje nasljedstva. Dugo joj se nije javio pa je bila zabrinuta za njega.

Djeci sam dao nekoliko novčića kako bi mogli kupiti kruh. Nakon toga smo se pozdravili.

Od toga dana često dolazim u Wahlheim. Djeca su me zavaljela. Kad pijem kavu, podijelim s njima šećer ili kruh s maslacem. Nedjeljom im uvijek dam koji novčić.

Volim razgovarati s djecom. Ona su iskrena i govore ono što stvarno misle.

Njihova je majka isprva mislila da djeca možda smetaju gospodinu poput mene, ali sam joj objasnio da mi njihovo društvo donosi veliku radost.

30. svibnja

Mislim da i za pjesništvo vrijedi isto što i za slikarstvo. Najvažnije je prepoznati ljepotu i iskreno je prikazati.

Jednoga dana upoznao sam mladog seljaka. Razgovarali smo i brzo smo se sprijateljili.

Ispričao mi je da radi kod jedne udovice. Govorio je o njoj s velikom ljubavlju i poštovanjem. Bilo je jasno da je voli svim srcem.

Udovica više nije mlada. Njezin prvi muž nije bio dobar prema njoj i zato se više ne želi udavati.

Mladić ju nije volio zbog njezina bogatstva ili izgleda. Volio ju je zbog toga kakva je osoba. Njegova ljubav bila je iskrena i čista.

Dok sam ga slušao, bio sam dirnut. Nikada prije nisam vidio toliko iskrenu ljubav u jednom čovjeku.

Poželio sam upoznati tu ženu, ali sam zatim pomislio da je možda bolje da je ne upoznam. Bojim se da bi stvarnost mogla pokvariti lijepu sliku koju sam o njoj stvorio slušajući njegovu priču.

16. lipnja

Pitaš me zašto ti dugo nisam pisao.

Razlog je jednostavan.

Upoznao sam osobu koja mi je potpuno promijenila život.

Ne znam kako bih ti opisao koliko je posebna. Lijepa je, dobra, pametna i prirodna. Osjećam da je osvojila cijelo moje srce.

Moram ti ispričati kako smo se upoznali.

Prije nekog vremena upoznao sam suca S. On me pozvao da ga posjetim. Kasnije sam bio pozvan na ples u obližnje selo. Dogovorili smo se da putem povedemo njegovu kćer Charlottu S.

Na putu su mi rekli da je već obećana jednom čovjeku koji se zove Albert. Rekli su da je Albert dobar čovjek. Tada mi ta vijest nije bila posebno važna jer još nisam poznavao Charlottu.

Kad smo stigli pred njezinu kuću, ugledao sam prizor koji nikada neću zaboraviti.

Charlotta je stajala među svojom mlađom braćom i sestrama. Rezala im je kruh za večeru i svakome dala komad. Djeca su joj zahvaljivala, a ona se prema svima odnosila s velikom ljubavlju i strpljenjem.

Odmah sam osjetio koliko je dobra osoba.

Kad je završila s djecom, došla je do nas. Bila je jednostavno odjevena, ali vrlo lijepa.

Razgovarali smo tijekom vožnje prema plesu. Govorila je o knjigama koje voli čitati. Rekla je da voli priče koje govore o običnim ljudima i stvarnom životu.

Dok sam je slušao, sve mi se više sviđala. Bio sam zadivljen njezinom inteligencijom, iskrenošću i načinom na koji je govorila.

Na plesu smo zajedno plesali engleski ples, a zatim i valcer.

Nikada nisam plesao tako sretno kao te večeri. Dok sam plesao s njom, osjećao sam da na svijetu ne postoji nitko drugi.

Tijekom plesa jedna žena spomenula je ime Albert.

Pitao sam Charlottu tko je Albert.

Mirno mi je odgovorila da je Albert čovjek za kojega je zaručena.

Te su me riječi pogodile. Znao sam to i prije, ali sada sam prvi put osjetio koliko mi je stalo do nje.

Zatim je počela jaka oluja. Gromovi su prekinuli ples i svi su se uplašili.

Charlotta je smirivala goste. Predložila je igru kako bi svi zaboravili na strah. Ljudi su se ubrzo ponovno počeli smijati.

Kad je kiša oslabila, zajedno smo stajali kraj otvorenog prozora i gledali prirodu nakon oluje.

Charlotta je tada tiho izgovorila ime pjesnika Klopstocka. Oboje smo odmah pomislili na istu pjesmu.

Bio je to trenutak u kojem sam osjetio da se potpuno razumijemo, bez mnogo riječi.

Nisam mogao sakriti osjećaje. Poljubio sam joj ruku i bio ispunjen velikom srećom.

19. lipnja 1771.

Još ti nisam ispričao kako je završila večer nakon plesa.

Kad smo krenuli kući, bilo je rano jutro. Sunce je izlazilo, a trava i drveće bili su mokri od kiše. Sve je izgledalo svježije i mirno.

Djevojke u kočiji bile su umorne i zadrijemale su. Samo Charlotta i ja nismo spavali.

Pitala me jesam li umoran. Rekao sam joj da nisam i da mi nije teško ostati budan dok je ona uz mene.

Razgovarali smo sve do njezine kuće.

Kad smo stigli, služavka je otvorila vrata. Rekla je da su njezin otac i mlađa braća i sestre dobro i da još spavaju.

Pozdravio sam se s Charlottom. Zamolio sam je da je smijem posjetiti još isti dan. Pristala je.

Od toga dana moj se život potpuno promijenio.

Više gotovo i ne primjećujem kako prolaze dani. Ne razmišljam o vremenu. Najvažnije mi je da mogu biti blizu Lote.

21. lipnja 1771.

Sada proživljavam najsretnije dane svoga života.

Često odlazim u Wahlheim. Tamo se osjećam kao kod kuće. Odande do Lote imam samo pola sata hoda.

Ponekad razmišljam kako ljudi stalno traže sreću negdje daleko. Misle da će biti sretniji na nekom drugom mjestu.

I ja sam nekada tako razmišljao. Kad bih ugledao šumu ili brdo u daljini, želio sam otići tamo jer sam mislio da me ondje čeka nešto bolje.

Ali kada bih stigao, shvatio bih da sreća nije bila ondje.

Sada znam da čovjek može pronaći sreću u jednostavnom životu.

Ujutro odem u vrt gostionice. Uberem svježi grašak, sjednem i čitam Homera. Zatim sam pripremim jednostavan ručak.

Takvi mali poslovi ispunjavaju me mirom.

Posebno me raduje kada jedem povrće koje je netko sam uzgojio. Tada osjećam koliko su jednostavne stvari vrijedne.

29. lipnja 1771.

Prije nekoliko dana došao je liječnik u kuću suca.

Zatekao me kako se igram s Lotinom mlađom braćom i sestrama. Djeca su se smijala, penjala po meni i igrala se sa mnom.

Liječniku se to nije svidjelo. Mislio je da se jedan ozbiljan čovjek ne bi trebao tako ponašati.

Kasnije je drugima govorio da kvarim djecu.

Ja se s tim ne slažem.

Djeca su mi vrlo draga.

Kad ih promatram, vidim koliko su iskrena, dobra i puna mogućnosti. U njima se krije sve ono što će jednoga dana postati.

Zato mislim da djecu treba poštovati.

Odrasli često misle da djeca nemaju pravo na svoje mišljenje samo zato što su mala.

Ja vjerujem da su djeca jednako vrijedna kao i odrasli.

1. srpnja 1771.

Lota je otišla u grad kako bi bila uz jednu teško bolesnu gospođu. Željela joj je pomoći u posljednjim danima života.

Tada sam još bolje shvatio koliko je Lota dobra i brižna osoba.

Nekoliko dana prije zajedno smo posjetili starog župnika koji živi u selu St.

Došli smo poslijepodne.

Župnik je sjedio ispred kuće. Kad je ugledao Lotu, odmah se razveselio.

Lota je potrčala do njega, pomogla mu da sjedne i počela razgovarati s njim.

Pitala ga je kako se osjeća i govorila mu o raznim stvarima kako bi ga razveselila.

Bila je vrlo nježna prema njemu.

Pomazila je i njegovo najmlađe dijete.

Promatrao sam je i divio se načinu na koji razgovara sa starim ljudima, djecom i svima oko sebe.

Prema svakome pokazuje jednaku ljubaznost i poštovanje.

Sve više osjećam koliko je posebna osoba.

I svaki put kada sam s njom, moja ljubav prema njoj postaje još jača.

6. srpnja 1771.

Lota je i dalje svaki dan uz svoju teško bolesnu prijateljicu. Strpljivo je njeguje i pokušava joj olakšati posljednje dane života. Gdje god dođe, donosi mir i utjehu ljudima.

Jedne večeri otišla je u šetnju s Marijanom i djevojčicom Malčicom. Znao sam da će biti ondje pa sam im se pridružio.

Kad smo se vraćali kući, došli smo do zdenca koji mi je oduvijek bio drag. Sada mi je još draži jer ondje često provodim vrijeme s Lotom.

Lota je sjela na zidić kraj zdenca. Gledao sam je i razmišljao koliko mi znači.

U tom trenutku Malčica je donijela čašu vode. Marijana ju je htjela uzeti, ali djevojčica nije dopustila.

Rekla je:

„Ne, Lotice, ti moraš prva piti.“

Te su me riječi dirnule. Vidio sam koliko djeca vole Lotu.

Od sreće sam podigao Malčicu i poljubio je. Djevojčica se uplašila i počela plakati.

Lota joj je mirno rekla da ode oprati lice hladnom vodom iz zdenca. Djevojčica ju je odmah poslušala jer joj je potpuno vjerovala.

Promatrao sam kako Lota nježno razgovara s djetetom. Divio sam se njezinoj dobroti i načinu na koji se odnosi prema djeci.

Kasnije sam taj događaj ispričao jednom čovjeku. Mislio sam da će razumjeti zašto mi je bio tako lijep.

Ali on je rekao da nije dobro djeci govoriti takve stvari jer će vjerovati u praznovjerja.

Nisam se raspravljao s njim. I dalje vjerujem da s djecom treba postupati nježno i s ljubavlju. Tako i Bog postupa prema ljudima.

8. srpnja 1771.

Sve više shvaćam koliko čovjek može biti sretan zbog samo jednog pogleda osobe koju voli. Često nam je dovoljan jedan osmijeh ili jedna riječ.

Jednoga dana ponovno smo otišli u Wahlheim.

Ondje smo razgovarali s ljudima iz sela. Svi vole Lotu jer je uvijek ljubazna i spremna pomoći drugima.

Razgovor je došao na jednu djevojku po imenu Frederika. Govorili smo o tome kako neki ljudi drugima oduzimaju radost i ne dopuštaju im da budu sretni.

Rekao sam da nitko nema pravo uništavati tuđu sreću. Najveći dar koji možemo dati drugome jest da mu ne oduzimamo njegove male radosti, nego da se zajedno s njim veselimo.

Dodao sam da je posebno teško gledati osobu koja pati, a ne moći joj pomoći.

Prisjetio sam se jednoga čovjeka kojega sam nekada gledao kako umire. Ta uspomena me jako potresla.

Nisam mogao zaustaviti suze pa sam se udaljio od društva.

Lota me pozvala da krenemo kući.

Rekla mi je da se previše uzrujavam zbog tuđih patnji i da bih trebao više paziti na sebe.

Osjetio sam koliko joj je stalo do mene.

Pomislio sam da moram živjeti i čuvati se, ako ni zbog čega drugoga, onda zbog nje.

Odlično, ovo je nastavak prve knjige. Nastavljam u istom stilu – jednostavan hrvatski, bez tumačenja, uz očuvane datume.

10. srpnja 1771.

Ne volim kada me ljudi pitaju sviđa li mi se Lota.

Ta riječ nije dovoljna.

Lota mi se ne sviđa samo zbog izgleda. Ona je ispunila moje srce i moje misli. Stalno razmišljam o njoj.

Zato ne mogu reći da mi se samo sviđa. Ona mi znači mnogo više od toga.

11. srpnja 1771.

Gospođa M. je jako bolesna. Molim se da ozdravi jer znam koliko je Loti teško gledati njezinu patnju.

Danas mi je Lota ispričala zanimljiv događaj.

Muž bolesne gospođe bio je vrlo škrt čovjek. Godinama je ženi davao premalo novca za vođenje kućanstva.

Kad je osjetila da će uskoro umrijeti, rekla mu je istinu.

Priznala je da je godinama uzimala dodatni novac iz obiteljske blagajne. Nije ga trošila na sebe, nego na hranu i sve što je bilo potrebno za kuću. Da to nije radila, obitelj ne bi mogla normalno živjeti.

Rekla je da nije željela umrijeti, a da njezin muž ne sazna istinu.

Razgovarao sam s Lotom o tome.

Čudilo nas je kako čovjek može živjeti godinama, a da ne primijeti koliko je novca zapravo potrebno za vođenje kuće.

13. srpnja 1771.

Više ne želim lagati samome sebi.

Siguran sam da Lota suosjeća sa mnom.

Ponekad mi se čini da me i voli.

Kad pomislim na to, osjećam veliku sreću.

Ali kada govori o Albertu, svome zaručniku, uvijek govori s poštovanjem i ljubavlju.

Tada me obuzme tuga. Osjećam se kao čovjek koji je izgubio nešto vrlo važno.

16. srpnja 1771.

Ponekad se slučajno dodirnemo rukama ili nogama.

Taj kratki dodir u meni izazove snažne osjećaje.

Odmah se odmaknem, ali opet poželim biti blizu nje.

Lota ne primjećuje koliko me to uzbuđuje. Ona je iskrena i nevina. Prema meni se ponaša kao prema dobrom prijatelju.

Ponekad tijekom razgovora stavi svoju ruku na moju ili mi se približi.

Tada jedva mogu ostati miran.

Nikada joj ne želim učiniti ništa loše.

Za mene je Lota posebna i sveta osoba.

Često svira klavir.

Ima jednu omiljenu melodiju koju svira vrlo lijepo. Kad je slušam, zaboravim sve svoje brige i ponovno osjetim mir.

18. srpnja 1771.

Bez ljubavi svijet mi izgleda prazan.

Jednoga dana nisam mogao otići Loti jer sam morao ostati u društvu drugih ljudi.

Poslao sam svoga slugu do nje samo zato da poslije mogu čuti kako je provela dan.

Kad se vratio, bilo mi je drago samo zato što je bio blizu nje.

Činilo mi se da je sve na njemu posebno jer ga je Lota toga dana vidjela.

Shvatio sam koliko sam zaljubljen.

19. srpnja 1771.

Svako jutro probudim se s jednom mišlju.

Danas ću vidjeti Lotu.

Ta me misao čini sretnim cijeli dan.

Nemam veću želju od toga da budem uz nju.

20. srpnja 1771.

Predlažeš mi da prihvatim posao kod jednoga poslanika.

Ne želim to.

Ne volim živjeti tako da stalno moram slušati tuđe zapovijedi.

Mnogi ljudi rade samo zbog novca ili položaja.

Ja želim raditi samo ono što osjećam da je važno i što odgovara mom srcu.

24. srpnja 1771.

Pitaš me zašto više ne crtam.

Istina je da već dugo nisam ništa nacrtao.

Nikada nisam više volio prirodu nego sada.

Ali otkad sam upoznao Lotu, ne mogu se usredotočiti na slikanje.

Pokušao sam tri puta nacrtati njezin portret.

Svaki put bio sam nezadovoljan.

Na kraju sam napravio samo njezinu siluetu.

To mi je jedino uspjelo.

25. srpnja 1771.

Lota mi ponekad pošalje kratke poruke.

Uvijek ih pažljivo čuvam.

Jedino je molim da više ne posipa pijeskom tintu na papiru, jer želim odmah poljubiti njezina pisma čim ih primim.

26. srpnja 1771.

Mnogo puta odlučim da neko vrijeme neću posjećivati Lotu.

Ali nikada ne uspijem održati to obećanje.

Uvijek pronađem razlog da odem k njoj.

Ponekad mi ona nešto poruči pa joj želim osobno odgovoriti.

Ponekad je jednostavno lijep dan pa krenem u Wahlheim. Kad sam već tamo, do Lote mi treba još samo pola sata.

Ne mogu joj odoljeti.

Osjećam se kao brod koji privlači veliki magnet.

Što sam joj bliže, to joj se manje mogu oduprijeti.

30. srpnja 1771.

Albert se vratio.

Pomislio sam da bih trebao otići jer mi je teško gledati njega i Lotu zajedno.

Albert je dobar, pošten i miran čovjek.

Ne mogu ga mrziti.

Poštuje Lotu i lijepo se ponaša prema njoj.

I prema meni je ljubazan.

Ali ipak osjećam veliku bol kada ih vidim zajedno.

Znam da Lota pripada njemu.

To sam znao i prije njegova dolaska.

Ali sada, kada ga svakodnevno gledam uz nju, ta je bol mnogo veća.

Ponekad pokušavam biti veseo i šaliti se kako drugi ne bi primijetili koliko patim.

Kad god mogu, odem Loti dok Albert nije uz nju.

Tih nekoliko trenutaka nasamo znači mi više od svega.

8. kolovoza 1771.

Razmišljao sam o onome što si mi napisao.

Kažeš da imam samo dvije mogućnosti.

Ili pokušati osvojiti Lotu ili otići i zaboraviti je.

To zvuči jednostavno.

Ali život nije tako jednostavan.

Ne mogu prestati voljeti Lotu samo zato što znam da ne može biti moja.

Moji osjećaji ne nestaju kada im to zapovjedim.

Ponekad pomislim da bih trebao otići.

Ali ne znam kamo bih otišao.

Čini mi se da bih svoju bol ponio sa sobom kamo god krenuo.

Nastavljam istim stilom – vrlo jednostavan hrvatski, bez tumačenja i sa sačuvanim datumima.

10. kolovoza 1771.

Da nisam toliko nesretan zbog svoje ljubavi, mogao bih biti potpuno sretan.

Obitelj suca prihvatila me kao svoga.

Djeca me vole.

Starac me smatra gotovo svojim sinom.

Albert je prema meni ljubazan i ponaša se kao pravi prijatelj.

Često zajedno šetamo i razgovaramo o Loti.

Albert mi priča koliko je Lota dobra osoba.

Nakon smrti svoje majke preuzela je brigu o kući i mlađoj braći i sestrama.

Postala je dobra domaćica i svima pomaže.

Dok ga slušam, još se više divim Loti.

Ali u isto vrijeme osjećam tugu jer znam da će ona biti njegova žena.

12. kolovoza 1771.

Jednoga dana došao sam Albertu kako bih se oprostio prije kratkog putovanja.

Ugledao sam njegove pištolje i zamolio ga da mi ih posudi.

Albert mi je ispričao kako je jednom sluga slučajno opalio iz pištolja i teško ozlijedio jednu djevojku.

Od tada više ne drži pištolje napunjene.

Uzeo sam jedan pištolj i prslonio ga na svoje čelo.

Albert se odmah uplašio i maknuo ga.

Pitao me zašto to radim.

Počeli smo razgovarati o samoubojstvu.

Albert je rekao da je samoubojstvo znak slabosti.

Ja se nisam složio.

Rekao sam da postoje ljudi koji pate toliko jako da više ne mogu izdržati.

Ispričao sam mu priču o djevojci koja se zaljubila.

Vjerovala je obećanjima čovjeka kojeg je voljela.

Kad ju je napustio, izgubila je svaku nadu.

Osjećala se potpuno sama i bacila se u rijeku.

Rekao sam Albertu da takvu osobu ne treba osuđivati.

Kad čovjek više ne može podnijeti svoju bol, njegova duša postaje poput teško bolesnog tijela.

Albert je i dalje mislio drukčije.

Razgovor je završio bez dogovora.

Obojica smo ostali pri svom mišljenju.

15. kolovoza 1771.

Shvatio sam koliko čovjek može biti važan drugima.

Lota ne voli kada me dugo nema.

Djeca svaki dan očekuju da dođem.

Danas sam trebao popraviti Lotin klavir.

Ali djeca su me zamolila da im ispričam priču.

Lota je rekla da to učinim.

Narezao sam im kruh za večeru i ispričao priču o princezi.

Primijetio sam da djeca pamte svaku pojedinost.

Kad nešto promijenim u priči, odmah primijete razliku.

Tada sam shvatio koliko je prvi dojam važan.

18. kolovoza 1771.

Nekada me priroda činila potpuno sretnim.

Kad sam gledao rijeke, šume, planine, cvijeće i životinje, osjećao sam mir i radost.

Imao sam osjećaj da je cijeli svijet prekrasan.

Sada više nije tako.

Ista priroda koja me nekada usrećivala sada me rastužuje.

Svuda oko sebe vidim kako sve prolazi i nestaje.

Sve što se rodi jednoga će dana umrijeti.

Ljudi, životinje i biljke neprestano dolaze i odlaze.

Ta me misao ispunjava velikom tugom.

21. kolovoza 1771.

Noću često sanjam Lotu.

Sanjam da sjedimo zajedno i da držim njezinu ruku.

Kad se probudim, shvatim da je to bio samo san.

Tada počnem plakati.

Ne mogu zamisliti budućnost bez nje.

22. kolovoza 1771.

Više nemam volje ni za što.

Ne mogu raditi.

Ne mogu čitati.

Ne mogu uživati u prirodi.

Ponekad pomislim da bih trebao prihvatiti državni posao i otići odavde.

Ali odmah zatim shvatim da bih svoju bol ponio sa sobom.

Ne znam što da učinim.

28. kolovoza 1771.

Danas mi je rođendan.

Albert mi je donio mali paket.

U njemu je bila ružičasta vrpca koju je Lota nosila na dan kada smo se upoznali.

Dobio sam i dvije male Homerove knjige koje sam dugo želio imati.

Ti su me darovi jako razveselili.

Za mene vrijede mnogo više od skupih poklona.

Poljubio sam vrpcu i sjetio se svih sretnih trenutaka koje sam proveo s Lotom.

30. kolovoza 1771.

Više ne mogu misliti ni na što osim na Lotu.

Kad sam uz nju, osjećam veliku sreću.

Ali istodobno osjećam i veliku bol.

Ponekad mi srce tako snažno lupa da jedva mogu disati.

Kad više ne mogu izdržati, odem daleko u prirodu.

Satima lutam šumama i planinama.

Penjem se preko kamenja i prolazim kroz trnje.

Tek kada se potpuno umorim, osjećam malo mira.

Ponekad pomislim da bi mi jedino smrt mogla donijeti kraj ovoj patnji.

3. rujna 1771.

Donio sam odluku.

Moram otići odavde.

Već dugo razmišljam o tome.

Sada sam siguran da više ne mogu ostati.

Lota je ponovno otišla u grad.

Albert je uz nju.

Zbog toga znam da moram napustiti ovo mjesto.

Nastavljam istim stilom – vrlo jednostavan hrvatski, bez tumačenja, uz očuvanje svih važnih događaja i datuma.

10. rujna 1771.

Ovo je bila moja posljednja večer s Lotom.

Odlučio sam otići.

Znao sam da je možda više nikada neću vidjeti.

Bilo mi je jako teško, ali nisam joj rekao da odlazim.

Albert je nakon večere došao u vrt.

Prije njihova dolaska šetao sam vrtom.

Promatrao sam zalazak sunca iznad doline i rijeke.

Prisjećao sam se svih trenutaka koje sam ondje proveo s Lotom.

To mjesto bilo nam je oboma jako drago.

Ondje smo proveli mnogo sretnih trenutaka.

Kad je Lota stigla, potrčao sam prema njoj.

Uzeo sam njezinu ruku i poljubio je.

Zajedno smo otišli do sjenice.

Albert je sjeo pokraj Lote, a ja pokraj njih.

Bio sam nemiran.

Nisam mogao dugo sjediti na jednom mjestu.

Ubrzo je izašao mjesec i obasjao vrt.

Svi smo promatrali mjesečinu.

Lota je tada počela govoriti o smrti.

Rekla je da se svake večeri, kada vidi mjesečinu, sjeti svoje pokojne majke i drugih dragih ljudi koji više nisu živi.

Pitala me vjerujem li da ćemo se nakon smrti ponovno sresti.

Rekao sam joj da vjerujem da ćemo se opet vidjeti.

Nisam mogao reći ništa više jer su mi oči bile pune suza.

Lota je zatim govorila o svojoj majci.

Rekla je da često razmišlja o njoj.

Nada se da je njezina majka ponosna na nju.

Trudi se ispuniti obećanje koje joj je dala prije smrti.

Obećala je da će se brinuti za svoju mlađu braću i sestre kao prava majka.

Rekla je da ih hrani, odijeva i voli najbolje što može.

Dok je govorila, bio sam duboko dirnut.

Albert ju je nježno podsjetio da se previše rastužuje.

Lota je nastavila pričati o svojoj majci.

Rekla je da je bila dobra, blaga i vrijedna žena.

Prisjetila se posljednjih trenutaka prije majčine smrti.

Majka je tada pozvala svu svoju djecu.

Blagosloвила ih je i poljubila.

Zatim je rekla Loti da bude majka svojoj braći i sestrama.

Lota joj je to obećala.

Majka je rekla da zna kako će održati svoje obećanje jer ima dobro srce.

Tada je pitala gdje je njihov otac.

Bio je izvan sobe jer nije mogao podnijeti tugu.

Albert je također bio ondje.

Majka je pogledala njega i Lotu.

Poželjela je da jednoga dana budu sretni zajedno.

Dok je Lota to pričala, Albert ju je zagrlio i rekao da će biti sretni.

Ja sam sve to slušao i osjećao veliku bol.

Lota je rekla da joj je i danas teško prihvatiti da je njezina majka umrla tako mlada.

Nakon toga ustala je.

Još sam uvijek držao njezinu ruku.

Rekla je da moraju krenuti kući.

Čvrsto sam joj stisnuo ruku i rekao da ćemo se ponovno vidjeti.

Rekla je da ćemo se vidjeti sutra.

Nije znala da ja sutra više neću biti ondje.

Kad je otišla s Albertom, dugo sam gledao za njima.

Kad su nestali iz vida, bacio sam se na zemlju i zaplakao.

Zatim sam ustao i još jednom pogledao prema vrtu.

Posljednje što sam vidio bila je Lotina bijela haljina kako nestaje u noći.

Tada je potpuno nestala iz mog pogleda.

DRUGA KNJIGA

20. listopada 1771.

Jučer sam stigao u novi grad.

Počeo sam raditi kod poslanika.

Poslanik je bolestan pa posao zasad ide sporije.

Nije mi lako jer je poslanik neugodan čovjek.

Ipak pokušavam biti hrabar.

Shvatio sam da nije dobro stalno biti sam.

Kada sam među ljudima, lakše podnosim svoje brige.

Često uspoređujemo svoj život sa životima drugih ljudi.

Zbog toga nam se čini da su drugi sretniji od nas.

Ali kada bolje pogledamo, vidimo da i drugi imaju svoje probleme.

To mi pomaže da lakše prihvatim vlastiti život.

26. studenoga 1771.

Polako se privikavam na novi život.

Imam dosta posla pa mi vrijeme brže prolazi.

Upoznao sam grofa C.

On je pametan, obrazovan i dobar čovjek.

Prema meni se ponaša prijateljski.

Osjećam da me razumije.

Drago mi je što sam upoznao osobu s kojom mogu iskreno razgovarati.

24. prosinca 1771.

Poslanik mi sve više otežava posao.

Nikada nije potpuno zadovoljan onime što napišem.

Uvijek traži da nešto promijenim, čak i kada su promjene sasvim male.

To me umara.

S druge strane, grof C. ima povjerenja u mene.

Rekao mi je da poslanik često nepotrebno usporava posao.

Poslanik se ljuti jer misli da grof više cijeni mene nego njega.

Jednoga dana govorio je loše o grofu.

Ja sam ga branio.

Rekao sam da je grof pametan, pošten i vrijedan čovjek.

Poslanik se nije složio sa mnom.

Sve više primjećujem koliko ljudi vole svoj položaj i titule.

Mnogi misle samo na to kako će biti važniji od drugih.

To mi se ne sviđa.

Upoznao sam i mladu plemkinju, gospođicu B.

Vrlo je dobra i prirodna osoba.

Posjetio sam je u kući njezine tete.

Teta je ohola žena koja se stalno hvali svojim plemstvom.

Ne sviđa mi se njezino ponašanje.

8. siječnja 1772.

Ljudi se često svađaju zbog sitnica.

Važnije im je tko će sjediti na boljem mjestu nego ono što stvarno rade.

Zbog takve svađe pokvarena je jedna zajednička zabava.

Mislim da položaj nije najvažniji.

Važnije je biti sposoban i znati dobro voditi ljude.

20. siječnja 1772.

Draga Lota,

Pišem Vam iz male gostionice.

Zaustavio sam se ovdje zbog velike snježne oluje.

Čim sam ostao sam, odmah sam počeo misliti na Vas.

U gradu u kojem sada živim osjećam se potpuno usamljen.

Ljudi oko mene nisu mi bliski.

Nemam prave radosti.

Svaki dan izgleda isto.

Ponekad planiram rano ustati ili otići u šetnju, ali na kraju nemam volje ni za što.

Osjećam se kao da samo promatram život oko sebe.

Upoznao sam jednu mladu plemkinju, gospođicu B.

Ona me pomalo podsjeća na Vas.

I ona želi miran život daleko od gradske buke.

Često zajedno razgovaramo o selu i jednostavnom životu.

Rado sluša kada joj pričam o Vama.

Kaže da Vas već voli, iako Vas nikada nije upoznala.

Ponekad zamišljam kako ponovno sjedim u Vašoj kući.

Djeca se igraju oko nas.

Ja im pričam priče, a Vi ste pokraj mene.

Ta me uspomena čini sretnim, ali i tužnim.

Na kraju Vas pitam kako ste.

Pitam se je li Albert uz Vas.

I odmah poželim da mi Bog oprostí što sam to uopće pitao.

8. veljače 1772.

Već osam dana vrijeme je vrlo loše.

Pada kiša, puše vjetar i vrlo je hladno.

To mi ne smeta.

Kad je lijepo vrijeme, uvijek pomislim da će ga ljudi nekako pokvariti.

Često vidim kako ljudi jedni drugima uništavaju radost.

Kvare prijateljstva, mir i dobro raspoloženje.

Najčešće se to događa zbog nerazumijevanja i sitnih svađa.

Volio bih da ljudi manje povređuju jedni druge.

17. veljače 1772.

Sve se teže slažem s poslanikom.

Njegov način rada potpuno je drukčiji od moga.

Ponekad napravim posao na svoj način.

To mu se ne sviđa.

Požalio se ministru.

Ministar me ukorio, ali vrlo mirno i pravedno.

Poslao mi je i privatno pismo.

U njemu je napisao da razumije moje osjećaje i da zna kako želim dobro.

Savjetovao mi je da budem strpljiv i smiren.

To pismo mi je mnogo pomoglo.

Ponovno sam osjetio mir.

Shvatio sam koliko je važno biti zadovoljan sam sa sobom.

20. veljače 1772.

Saznao sam da ste se Albert i Vi vjenčali.

Mislio sam da ću toga dana maknuti Lotinu sliku sa zida.

Ali nisam mogao.

Ona i dalje visi u mojoj sobi.

Znam da je sada Albertova žena.

Ipak vjerujem da će u njezinu srcu uvijek ostati mjesto i za mene.

Ta me misao istodobno čini sretnim i tužnim.

Poželio sam Albertu i Loti sreću.

15. ožujka 1772.

Dogodilo se nešto zbog čega više ne želim ostati ovdje.

Jednoga dana večerao sam kod grofa C.

Nisam znao da će kasnije doći plemići na veliko okupljanje.

Ostao sam razgovarati s grofom.

Ubrzo su počeli dolaziti gosti.

Među njima je bila i gospođica B.

Primijetio sam da se ponaša drukčije nego inače.

Kasnije je grof došao do mene.

Ljubazno mi je rekao da su neki gosti nezadovoljni što sam ondje jer nisam plemić.

Odmah sam shvatio što želi reći.

Ispričao sam se i otišao.

Kasnije sam saznao da svi govore o tome.

Mnogi su mi se rugali.

Govorili su da sam dobio ono što sam zaslužio.

To me jako povrijedilo.

16. ožujka 1772.

Sutradan sam ponovno sreo gospođicu B.

Pitao sam je zašto se jučer tako ponašala.

Rekla mi je da joj je bilo jako teško.

Znala je da će plemići tražiti da odem.

Nije me mogla upozoriti.

Kod kuće je zbog toga morala slušati mnoge ružne riječi.

Čak su joj branili da se druži sa mnom.

Dok mi je to govorila, počela je plakati.

I meni je bilo vrlo teško.

Osjećao sam veliku tugu, ali i veliki bijes.

Nisam mogao prihvatiti da ljudi nekoga ponižavaju samo zbog njegova podrijetla.

Poželio sam pobjeći od svega.

24. ožujka 1772.

Zatražio sam da me oslobode službe.

Više ne želim ostati ovdje.

Znam da će moja majka biti razočarana.

Ali ne mogu nastaviti živjeti ovako.

Jedan knez pozvao me da neko vrijeme provedem na njegovu imanju.

Rekao je da mogu živjeti potpuno slobodno.

Prihvatio sam njegov poziv.

Nadam se da će mi promjena mjesta pomoći da pronađem malo mira.

OBAVIJESTI

19. travnja 1772.

Dobio sam službeni otpust.

Više ne radim za dvor.

Drago mi je što je sve završilo.

Princ mi je uz otpust poslao dvadeset i pet dukata.

Napisao mi je i nekoliko lijepih riječi.

To me jako dirnulo.

Sada više ne trebam tražiti novac od svoje majke.

5. svibnja 1772.

Sutra odlazim odavde.

Na putu ću posjetiti svoj rodni kraj.

Želim još jednom vidjeti mjesta iz djetinjstva.

Prisjetit ću se sretnih dana koje sam ondje proveo.

9. svibnja 1772.

Posjetio sam svoj rodni kraj.

Zaustavio sam kola prije ulaska u grad.

Dalje sam nastavio pješice.

Htio sam ponovno doživjeti uspomene iz djetinjstva.

Stao sam kraj velike lipe pod kojom sam se nekada igrao.

Prisjetio sam se kako sam kao dječak sanjao o velikom svijetu.

Tada sam vjerovao da će me ondje čekati sreća.

Sada sam se vratio s mnogo razočaranja.

Šetao sam gradom i prepoznavao poznata mjesta.

Nisu mi se svidjele nove promjene.

Posjetio sam i staru školu.

Prisjetio sam se školskih dana.

Otišao sam i do rijeke.

Gledao sam vodu i sjećao se kako sam ondje provodio vrijeme kao dijete.

Razmišljao sam koliko su tada moj život i moje želje bili jednostavni.

Nakon toga stigao sam na imanje kneza.

Knez je prema meni ljubazan.

Ali ljudi koji žive oko njega ne sviđaju mi se.

Teško im vjerujem.

Knez cijeni moje znanje i talent.

Ipak imam osjećaj da ne razumije moje srce.

Za mene je srce važnije od svega.

25. svibnja 1772.

Dugo sam razmišljao da odem u rat.

To sam rekao knezu.

On me odgovarao od te odluke.

Objasnio mi je zašto to nije dobro.

Poslušao sam njegov savjet.

Odlučio sam da ipak neću otići u rat.

11. lipnja 1772.

Više ne mogu ostati kod kneza.

On je dobar čovjek.

Ali nemamo mnogo zajedničkog.

Razgovori s njim više me ne vesele.

Ostat ću još nekoliko dana.

Nakon toga ponovno ću krenuti na put.

Dok sam bio ovdje, najviše sam uživao u slikanju.

16. lipnja 1772.

Osjećam da sam samo putnik.

Stalno putujem i tražim svoje mjesto.

Pitam se nisu li i svi drugi ljudi jednako takvi.

18. lipnja 1772.

Razmišljam kamo dalje.

Rekao sam svima da želim posjetiti rudnike.

Ali to nije pravi razlog.

Pravi razlog je Lota.

Želim ponovno biti bliže njoj.

29. srpnja 1772.

Ponekad zamišljam kako bi bilo da je Lota moja žena.

Mislim da bih tada bio potpuno sretan.

Ali znam da je ona Albertova žena.

Teško mi je kada ih vidim zajedno.

Ponekad mislim da bih je ja mogao usrećiti više nego Albert.

Ipak znam da je Albert voli iskreno.

Ta me pomisao još više rastužuje.

4. kolovoza 1772.

Ponovno sam posjetio ženu koju sam prije upoznao pod lipom.

Djeca su me odmah prepoznala.

Žena mi je rekla tužne vijesti.

Njezin najmlađi sin umro je.

Muž joj se vratio iz Švicarske.

Nije zaradio novac i razbolio se.

Bilo mi je jako žao njihove obitelji.

Jednom djetetu dao sam malo novca.

Od žene sam uzeo nekoliko jabuka.

Zatim sam otišao.

21. kolovoza 1772.

Moje se raspoloženje često brzo mijenja.

Ponekad mi se učini da bi život opet mogao biti lijep.

Ali ta nada kratko traje.

Ponekad pomislim kako bi bilo da Albert umre.

Tada zamišljam da bih mogao biti s Lotom.

Te me misli plaše.

Kad ponovno prođem putem kojim sam nekada prvi put vozio Lotu na ples, sjetim se koliko je tada sve bilo drukčije.

Sada osjećam da je taj sretni dio mog života zauvijek prošao.

Imam osjećaj kao da gledam ruševine mjesta koje je nekada bilo puno života i sreće.

3. rujna 1772.

Ponekad ne mogu razumjeti kako netko drugi može voljeti Lotu.

Meni se čini da je volim više od svega.

Sve moje misli i osjećaji pripadaju samo njoj.

4. rujna 1772.

Osjećam da je i u meni stigla jesen.

Postajem sve tužniji.

Ponovno sam sreo mladića koji je nekada radio kod udovice.

Razgovarao sam s njim.

Ispričao mi je svoju priču.

Rekao je da je svakoga dana sve više volio svoju gospodaricu.

Zbog te ljubavi više nije mogao normalno živjeti.

Nije mogao jesti, spavati ni raditi.

Jednoga dana pokušao ju je zagrliti protiv njezine volje.

Nakon toga izbačen je iz kuće.

Više nije mogao dobiti posao.

Ipak je rekao da je još uvijek voli.

Tvrdio je da ju je uvijek želio oženiti.

Njegova priča jako me dirnula.

U njegovoj sudbini prepoznao sam i svoju vlastitu patnju.

5. rujna 1772.

Lota je napisala pismo Albertu.

Pozvala ga je da se što prije vrati kući.

Pismo još nije bilo poslano.

Došlo mi je u ruke.

Pročitao sam ga.

Na trenutak sam zamislio da je napisano meni.

To me nakratko usrećilo.

Ali Lota je primijetila što govorim.

Postala je ozbiljna.

Više nisam ništa rekao.

6. rujna 1772.

Odlučio sam prestati nositi plavi kaput koji sam imao kada sam prvi put plesao s Lotom.

Postao je star i istrošen.

Dao sam sašiti novi.

Napravljen je potpuno isto kao stari.

Nadam se da će mi s vremenom postati jednako drag.

12. rujna 1772.

Lota je nekoliko dana bila kod Alberta.

Kad se vratila, otišao sam je posjetiti.

Bio sam jako sretan što je ponovno vidim.

Pokazala mi je kanarinca.

Ptica joj je dolijetala na rame i jela iz njezine ruke.

Zatim je poljubila Lotu.

Rekla je da poljubi i mene.

Ptica je dotaknula i moje usne.

Lota je hranila pticu iz svojih usta.

To me jako uzбудilo.

Pokušao sam se smiriti.

Znao sam da mi Lota potpuno vjeruje.

Ali zbog toga mi je bilo još teže skrivati svoje osjećaje.

15. rujna 1772.

Saznao sam da su posječena velika stabla oraha pokraj župnog dvora.

Ta su mi stabla bila vrlo draga.

Ondje sam često sjedio s Lotom.

Bila su puna uspomena.

Jako me rastužilo što ih više nema.

Ljudi iz sela također su bili tužni.

Rekli su da je nova župnikova žena naredila da se stabla posijeku.

Smetalo joj je lišće i sjena.

Nisam mogao razumjeti takvu odluku.

Bio sam ljut zbog toga.

10. listopada 1772.

Sretan sam svaki put kada pogledam Lotine oči.

Ali primjećujem da Albert ne izgleda potpuno sretno.

Ponekad razmišljam kako bi bilo da sam ja na njegovu mjestu.

12. listopada 1772.

Počeo sam čitati Ossiana.

Njegove pjesme duboko su me dirnule.

Dok ih čitam, osjećam veliku tugu i usamljenost.

Njegovi junaci i njihove sudbine podsjećaju me na moje osjećaje.

Imam osjećaj kao da potpuno razumije moju bol.

19. listopada 1772.

U srcu osjećam veliku prazninu.

Mislim da bi nestala samo kada bih mogao još jednom zagrliti Lotu.

26. listopada 1772.

Dok sam bio kod Lote, došla joj je prijateljica.

Njih dvije razgovarale su o ljudima koji su bolesni ili su umrli.

Govorile su o tome sasvim mirno.

To me navelo na razmišljanje.

Pitao sam se koliko bi ljudi tugovali kada bih ja umro.

Shvatio sam koliko je ljudski život prolazan.

27. listopada 1772.

Osjećam veliku bol.

Volio bih da mogu svoju ljubav i sreću potpuno podijeliti s drugom osobom.

Ali to nije moguće.

Često osjećam da nas od drugih ljudi uvijek dijeli neka udaljenost.

Navečer, 27. listopada 1772.

Imam mnogo toga u životu.

Ali bez Lote sve mi se čini praznim.

30. listopada 1772.

Kad sam blizu Lote, često poželim zagrliti je.

Jedva se suzdržavam.

Vrlo mi je teško biti pokraj nje, a ne smjeti pokazati koliko je volim

3. studenoga 1772.

Često poželim da se više ne probudim.

Osjećam da je uzrok moje patnje u meni.

Nekada sam bio pun radosti i nade.

Sada više ne osjećam tu sreću.

Gledam prirodu oko sebe, ali me više ne može razveseliti.

Molim Boga da mi vrati suze i mir koji sam nekada imao.

8. studenoga 1772.

Lota mi je rekla da previše pijem vino.

Zamolila me da pazim na sebe.

Rekla je da ne mislim stalno na nju.

Odgovorio sam joj da je ona uvijek u mojim mislima.

Osjećam da više nemam snage oduprijeti se svojim osjećajima.

15. studenoga 1772.

Hvala ti na pismu i savjetima.

Molim te da me pustiš da prođem kroz svoju patnju.

Još uvijek vjerujem u Boga.

Ali pitam se može li vjera pomoći svakome čovjeku.

Razmišljam o ljudskoj patnji.

Osjećam da svatko mora nositi svoj teret.

21. studenoga 1772.

Osjećam da Lota ne zna koliko me njezina dobrota boli.

Njezina ljubaznost samo još više povećava moje osjećaje.

Kad sam odlazio, rekla mi je:

„Zbogom, dragi Werther.“

To je bio prvi put da me nazvala dragim.

Te su me riječi duboko dirnule.

Cijelu sam večer mislio na njih.

22. studenoga 1772.

Ne mogu moliti Boga da mi da Lotu.

Znam da pripada Albertu.

Ali često poželim da je ipak moja.

24. studenoga 1772.

Posjetio sam Lotu.

Bila je sama.

Pogledala me s puno suosjećanja.

Osjećao sam koliko joj je žao zbog moje patnje.

Svirala je klavir i tiho pjevala.

Bio sam očaran njezinim glasom.

Poželio sam je poljubiti.

Ali nisam to učinio.

26. studenoga 1772.

Ponekad mislim da nitko nije patio kao ja.

Ali kada čitam stare pjesnike, shvatim da su i drugi ljudi prije mene osjećali jednaku bol.

30. studenoga 1772.

Šetao sam uz rijeku.

Ondje sam susreo mladića koji je tražio cvijeće.

Ponašao se neobično.

Rekao mi je da traži cvijeće za svoju dragu.

Njegova majka mi je objasnila da je bolestan.

Nekada je bio vrijedan i miran čovjek.

Zaljubio se u Lotu.

Zbog te ljubavi izgubio je razum.

Od tada više nije isti.

Kad sam to čuo, bio sam duboko potresen.

Razmišljao sam koliko ljubav može promijeniti čovjeka.

Molio sam Boga da mi pomogne u mojoj patnji.

1. prosinca 1772.

Albert mi je ispričao cijelu priču o tom mladiću.

Potvrdio je da je mladić doista izgubio razum zbog ljubavi prema Loti.

Ta me priča još više rastužila.

4. prosinca 1772.

Posjetio sam Lotu.

Svirala je klavir.

Njezina mlađa sestra sjedila je pokraj mene.

Pogledao sam Lotin vjenčani prsten.

Počeo sam plakati.

Lota je zasvirala pjesmu koja me podsjetila na prošlost.

Osjećaji su postali prejaki.

Zamolio sam je da prestane svirati.

Rekla mi je da sam teško bolestan.

Savjetovala mi je da odem i odmorim se.

Otišao sam vrlo tužan.

6. prosinca 1772.

Lotin lik stalno je u mojim mislima.

Vidim njezine oči i kada sanjam i kada sam budan.

Ne mogu prestati misliti na nju.

Razmišljam koliko je čovjek slab.

Baš kada mu je snaga najpotrebnija, često je izgubi.

TUMAČ RIJEČI

Riječ

Jednostavno objašnjenje

grižnja savjesti Loš osjećaj jer misliš da si učinio nešto pogrešno.

Riječ	Jednostavno objašnjenje
nasljedstvo	Imovina koju netko dobije nakon smrti člana obitelji.
nesporazum	Situacija kada se ljudi ne razumiju.
okolica	Prostor oko nekog mjesta.
pokojni	Osoba koja je umrla.
vrtlar	Osoba koja uređuje i brine se o vrtu.
kukci	Mali životinjice poput mrava, pčela i leptira.
zdenac	Duboki bunar iz kojeg ljudi uzimaju vodu.
izvor	Mjesto gdje voda izlazi iz zemlje.
raspoloženje	Kako se osoba osjeća u tom trenutku.
plemenit	Dobar, pošten i spreman pomoći drugima.
pjesništvo	Pisanje pjesama.
umjetnik	Osoba koja stvara umjetnička djela.
silueta	Crtež ili tamni obris osobe ili predmeta.
udovica	Žena kojoj je umro muž.
seljak	Osoba koja živi na selu i bavi se poljoprivredom.
sudac	Osoba koja odlučuje na sudu.
zaručnik	Muškarac koji će se uskoro vjenčati.
valcer	Vrsta plesa.
oluja	Jako nevrijeme s vjetrom, kišom i grmljavinom.
grom	Glasan zvuk koji nastaje tijekom grmljavine.
služavka	Žena koja radi u tuđoj kući i pomaže u kućanskim poslovima.
župnik	Svećenik koji vodi jednu župu.
blagajna	Mjesto gdje se čuva novac.
suosjećati	Razumjeti tuđu bol i biti tužan zbog nje.
poštovanje	Lijepo i pristojno ponašanje prema drugima.
nevin	Onaj koji nije učinio ništa loše.
poslanik	Osoba koja radi važan državni posao i predstavlja svoju državu.
ministar	Član Vlade koji vodi jedno područje rada države.
grof	Plemić s visokom titulom.
plemić	Osoba iz plemićke obitelji.
knez	Vladar ili plemić visokog položaja.
dvor	Mjesto gdje žive vladar ili plemići.
otпуст	Službena odluka da netko više ne radi na svom poslu.
dukat	Stari zlatni novac.
razočaranje	Tuga jer se nešto nije dogodilo kako si želio.
rudnik	Mjesto gdje se iz zemlje vade rude i minerali.
gospodarica	Žena koja vodi kuću ili je vlasnica imanja.
samoubojstvo	Kada osoba sama sebi oduzme život.
škrt	Osoba koja ne želi trošiti novac ni kada treba.
kanarinac	Mala žuta ptica koja se često drži kao kućni ljubimac.

Riječ	Jednostavno objašnjenje
župni dvor	Kuća u kojoj živi župnik.
uspomena	Sjećanje na nešto što se dogodilo.
usamljenost	Osjećaj da si sam i da ti nedostaju drugi ljudi.
patnja	Velika tuga ili bol.
sudbina	Ono što se nekome događa tijekom života.
vjera	Povjerenje u Boga i religiju.
prolazan	Onaj koji traje kratko i brzo prođe.
samilost	Želja da pomogneš nekome tko pati.
očaran	Jako oduševljen ili zadivljen.
čežnja	Jaka želja za nekim ili nečim što ti nedostaje.